

NYELVTÖRTÉNETI ADATOK

XVI. századi iratok a Barkóczy család levéltárából

Az alábbiakban a Magyar Országos Levéltárban található két XVI. századi nemesi levél betűhű átírását közöljük. Mindkettő kisebb jogügyletek magyar nyelvű írásbeli rögzítését tartalmazza.

Az aradi prépost és a gyulai várkapitány közötti egyezség Horváth Ferenc javára

Gyula, 1562. szeptember 5.

(OL P 21. 1. cs. No. 108., 1562.)

En kvchýlyk peter, Arady prepoft, Vallom ez en | levelemben, hogy fzepefy prepoft vram | es Az Nagýfagos Kerechený Lazlo¹ vram | kerefere, fewkeppen kedig Dralkovyth | pewfpók² vramra valo tekintetemben, | Arady prepoftflagomhoz valo egy | falvmath papokfeýeregýhazath³ | engedtem es adtam Horwath Ferenc⁴ | vramnak mynden Jövedelmevel es | Borarvltatafaival chak Addýg myg

¹ Kerecsényi László Zala megyei nemes család tagja, 1556-ig szigetvári, majd gyulai várkapitány. A törökök 1566. szeptember 2-án a várat elfoglalták, őt fogságba vetették, majd kivégezték. Neje, Báthori Erzsébet 1562-ben hunyt el Gyulán (NAGY IVÁN 6: 208–9).

² Draskovics György (1515–1586) zágrábi, majd győri püspök és kalocsai érsek, emellett 1553-tól jászói prépost és nagyváradi kanonok (BOROVSKY, Abaúj-Torna vm. 341).

³ Fehéregyháza, elpusztult falu Békés vármegyében, Öcsöd határában (vö. FÉNYES, MoGSz.).

⁴ Marinics Horváth Ferenc (†1566), horvát származású gyulai várkapitány-helyettes. A törökök Gyula elleni ostromakor hunyt el 1566 augusztusában a táborban kiütt vérhasjárvány következtében (vö. N. FODOR JÁNOS: KissJ-Eml. 486).

| Capitan Vram Kerechenÿ Vram ev Nagysága | It lezen Gyvľan, Ennek býzonfagara | adtam ez en
levelemeth pechetem es | kezem Jrafa alath

Actum gyvľe | 5 die septembris. Anno domini 1562.

Idem prepositus Orodienſis
manu propria

Ladiflaus kerechenÿ
manu propria

Komoróci János és Császári Kata asszony közötti megállapodás

Nábrád, 1574. május 10.

(OL P 21. 1. cs. No. 168. 1574.)

Anno D(omi)ni .15.7.4. Eztendõbe ľzaniľzo ľzent mÿhali nap | vtan ualo hetfeon, Komorochÿ
Janol⁵ kozoth es chÿľzarÿ | Kata aľľzon⁶ kõzõth aľ minemõ egienefzig leoth Nabradon | aľ en
hazamnal, Nabradÿ pal⁷ elot es eľľziki gergelne | aľľzoniom elõth | En komorochÿ Janos adom
mÿndeneknek tuttara aľ kÿk ezen | leuelemet lattiak hogi en aľ en iftenemet meg tekintuin | es aľ en
eletemnek rouid uoltat es en aľľzoniomnak õhialľzari Katha aľľzonnak mÿndeneketh meg engettem |
Jllien modon es illien okkal, hogÿ eo kegielmeis aľ | en eo hozza ualo Jo uoltomat meg tekintuin atta
enne= | kem aľ meli erdõth nagi uolginék hinak annak | halõn felith mÿnden haznaiual egietembe
orokbe | býrnom, Annak felette aľ Jozag felolis Illien kõtift tottonk egÿ mafsal, aľ mÿnth aľ attÿainkis
egÿ mafsal kõtistf tottenek uolt, hogÿ ha ennekem holtom tortinnik | magom ľzakad aľ en rÿľzem Jozag
eo kegielmire ľzallion | ha eo kegielminekis holta tortinnik magua ľzakad aľ eo Jofľzagais en ream
ľzallion, eztaľ kõtistf illien okkal es (!) | ľzerzettuk egÿ mas kozot hogÿ ezť aľ kõtistf aľ valameli | fel
meg nem allana es fel bontana ľzaľ forinton | maraggion es aľ vÿce ľľspanoknak es ľzõlga býraknak |
hatalma ľÿgien arra hogi mÿnd marhankbol mind | Jozagonkbol aľ ľzaľ forintrol Jgazat tehelfen, |
Annak felette aľ vÿgeľis errolis vagion hogi aľ minemõ donacioth chÿľzarÿ katha aľľzon hozatot
onna(n) felol | aľt en elottem el oluallak es ha helien kel hadnom | helin hagiom, ha penig ennekem
nem teccik mas | moddal kel wÿob donacioth benne hozatnonk | Ennekerroľsigire es býzonfagara⁸
adomis ez en leuelemet pecie= | tem alat, Iratot Nabradon .10. die maÿ 1574.

N. FODOR JÁNOS

⁵ Az Ung és Szatmár megyei köznemes család tagja. 1585-ben királyi adományt nyert a szatmári Nábrád és Császári részbirtokokra (NAGY IVÁN 6: 327), de a fenti egyezséglevelé tanúsága szerint már ezt megelőzően is bírta a falu egy részét.

⁶ XVI. századi szatmári birtokos család tagja (BOROVSKY, Szatmár vm. 574).

⁷ Szatmári nemes család tagja. NAGY IVÁN szerint 1583 körül költöznek át másik birtokukról, Fülöpösről Nábrádra.

⁸ Utólagos betoldás.